

عوامل استحکام دوستی

دوست یابی ارزش بسیار دارد، ولی بی شک نگاه داشتن دوست خوب مهم تر از آن است. امیرمؤمنان (علیه السلام) می فرماید:

دوست یابی ارزش بسیار دارد، ولی بی شک نگاه داشتن دوست خوب مهم تر از آن است. امیرمؤمنان (علیه السلام) می فرماید:

ناتوان ترین مردم کسی است که از دوست یابی ناتوان باشد و از او ناتوان تر کسی است که دوستان خود را از دست بدهد. (1)

از همین روی در روایات به بسیاری از عوامل استحکام دوستی اشاره شده است که آنها را از نظر می گذرانیم:

یک. رعایت حقوق دوست

امام سجاد (علیه السلام) می فرماید:

حق دوست تو آن است که نسبت به او حيله و نیرنگ نداشته باشی؛ با وی تقلب و دورویی نکنی؛ به او دروغ نگویی؛ باعث غفلت وی نشوی؛ او را فریب ندهی؛ با او مانند دشمن رفتار نکنی؛ اگر به تو اعتماد کرد، نهایت سعی و تلاش خودت را در جلب اعتماد وی به کار ببری. (2)

دو. وجود صمیمیت واقعی

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می فرماید:

هر کس به چشم مهربانی و مودت به برادر خویش نگاه کند و در دل وی کینه نباشد، پیش از آنکه چشم بر هم زند، خداوند همه گناهان گذشته وی را خواهد آمرزید. (3)

امیر مؤمنان (علیه السلام) می فرماید:

به دوست خود محبت کن، گر چه نافرمانی تو را کرده باشد؛ با او ارتباط داشته باش، گر چه به تو ستم کرده باشد؛ لغزش های او را تحمل کن و دوستی او را برای روز مقابله با دشمن حفظ نما. (4)

سه. ابراز علاقه و محبت

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می فرماید:

هر گاه یکی از شما برادرش را دوست دارد، آن را به او خبر دهد که این کار موجب باقی الفت و تداوم دوستی و محبت است. (5)

امام صادق (علیه السلام) نیز فرمود:

لازم است دوستت را از مهر و علاقه ات آگاه سازی تا مودت میان شما استوار گردد. (6)

چهار. پرهیز از قهر کردن

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) می فرماید:

هر کس بیش از سه روز با برادر خویش قهر کند و بمیرد، به جهنم می رود. (7)

هر کس یک سال با برادر خویش قهر کند، چنان است که گویا خون وی را ریخته است. (8)

امیر مؤمنان (علیه السلام) نیز می فرماید:

کسی که بدون جرم و گناهی از سوی دوستش، با وی قهر می کند، در وی هیچ خیری نیست. (9)

پنج. پرهیز از ستیزه جویی و رقابت

امام علی (علیه السلام) می فرماید:

هر کس با برادران [دینی خود] ستیزه جویی کند، دوستانش کم می شوند. (10)

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می فرماید:

هر گاه کسی را دوست داری، با او ستیزه جویی و رقابت مکن و بر وی برتری مگو [و] از هیچ کس در باره او چیزی مپرس؛ زیرا ممکن است به یکی از دشمنانش برخوردی و او درباره ی وی سخنی خطا گوید و میان شما تفرقه اندازد. (11)

شش. احترام گذاری

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) می فرماید:

سه چیز است که دوستی برادرت را برای تو خالص می کند: هر گاه وی را دیدی، به وی سلام کنی؛ در مجلس جای او را باز کنی؛ او را به بهترین نام هایش بخوانی. (12)

امیر مؤمنان (علیه السلام) نیز می فرماید:

هر کس دوست خود را به طور پنهانی نصیحت کند، بر او احترام گذارده و هر کس دوستش را در جلوی مردم نصیحت کند، به وی اهانت کرده است. (13)

هفت. خنده رویی

امیر المؤمنین امام علی (علیه السلام) می فرماید: ««خنده رویی [موجب محکم شدن] رشته دوستی است.»(14)

هشت. به زحمت نیفکندن دوست

امیرمؤمنان (علیه السلام) می فرماید:

بدترین دوستان کسانی هستند که برای آنان در رنج و زحمت قرار گیرند.(15)

نه. بی توجهی به افراد سخن چین

امیرمؤمنان (علیه السلام) می فرماید:

هر کس در باره دوستش به حرف سخن چین گوش فرا دهد، حق دوستی را ضایع کرده و دوستش را از دست داده است.(16)

ده. دهن از سر نشگی

امیر مؤمنان (علیه السلام) می فرماید:

دوست خود را خیلی سرزنش نکنید که کینه به دنبال می آورد و به دشمنی کشانده می شود.(17)
سخن آخر اینکه، بی تردید عاقلانه ترین نوع دوستی آن است که به اعتدال باشد. امیر مؤمنان (علیه السلام) می فرماید:

چه بسیار افرادی که به صورت ساختگی و تصنعی، اظهار دوستی و محبت می کنند.(18)
تمام محبت خود را برای دوستت خرج کن، ولی تمام اطمینان را به وی نداشته باش، و تمام برادری خودت را به وی نشان ده، ولی تمام رازها را به او مگو.(19)
پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می فرماید:
در دوستی میانه رو باش که شاید دوست تو روزی دشمنت شود و در دشمنی نیز زیاده روی را پیش مگیر که شاید دشمن تو روزی دوستت گردد.(20)

پی&wnj& نوشت&wnj&ها:

- 1- نهج البلاغه، حکمت 12.
 - 2- ابن شعبه حرانی، تحف العقول، ص 266.
 - 3- ابوالقاسم، پاینده، نهج الفصاحه، ج 2781.
 - 4- مجلسی، بحار الأنوار، ج 71، ص 166.
 - 5- ابوالقاسم پاینده، نهج الفصاحه، ج 140.
 - 6- کلینی، اصول کافی، ج 2، ص 644، ج 2.
 - 7- ابوالقاسم پاینده، نهج الفصاحه، ج 2772.
 - 8- همان، ج 2895.
 - 9- تمیمی آمدی، غررالحکم و دررالکلم، ص 422، ج 9688.
 - 10- همان، ص 419، ج 967.
 - 11- ابوالقاسم پاینده، نهج الفصاحه، ج 141.
 - 12- همان، ج 1293.
 - 13- ابن شعبه حرانی، تحف العقول، ص 489.
 - 14- تمیمی آمدی، غررالحکم و دررالکلم، ص 434، ج 9927.
 - 15- نهج البلاغه، حکمت 479.
 - 16- تمیمی آمدی، غررالحکم و دررالکلم، ص 222، ج 4455.
 - 17- همان، ص 479، ج 11007.
 - 18- همان، ص 419، ج 9595.
 - 19- کراچکی، کنز الفوائد، ج 1، ص 93.
 - 20- ابوالقاسم پاینده، نهج الفصاحه، ج 74.
- منبع مقاله: نورمحمدی، غلامرضا؛ (1390)، مهارت های زندگی اجتماعی، قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، دفتر نشر معارف، چاپ دوم